

הרב מרדכי שמואל אשכנזי
אב בית דין כפר חב"ד ארה"ק
כפר חב"ד

טלפון: 03-9606754 פקס: 03-9607710

ב"ה, ראש חודש סיון ה'תשס"א

לכבוד
 ר' אברהם (אבי) שיחי טאוב
 חברת שפע ימים (א.ט.מ.) בע"מ
 רח' הרצל 90
נתניה
 א.נ.,

יהלומים בעמק זבולון

עפ"י דברי הרבי מליובאוויטש מה"מ שיל"ו

כמי שמכהן כרבה של כפר חב"ד באה"ק, מזה עשרות בשנים, נתבקשתי על ידכם, לחוות דעתי התורנית והחסידית בענין נבואתו של הרבי מליובאוויטש מה"מ שיל"ו, שנאמרה לראש עירית חיפה דאז, מר אריה גוראל.

בחודש סיון התשמ"ח ביקר מר גוראל בניו-יורק והגיע אל הרבי למעמד חלוקת הדולרים לצדקה - שם התקיימה ביניהם שיחה העוסקת, בין השאר, בחינוך, בארץ ישראל ובעיר חיפה - במהלכה נאמרו על ידי הרבי הדברים הבאים¹:

"... בחיפה יש ים, ואין להתרשם מדבר שהוא עמוק. זהו הענין של חיפה שיש לו ים, ושם יש עמק, ובעמק נמצאים אבנים טובות ומרגליות. הקב"ה עשה דבר פלא - הוא הטמין אותם בעומק הארץ, ועל כל פנים, בעומק הנהר...".

כפי שנמסר לי על ידיכם, קביעת עובדה זו של הרבי הינה הבסיס להקמתה ופעילותה של חברתכם - "שפע ימים (א.ט.מ.) בע"מ".

¹ דברים אלו תועדו בוידאו ורישום סטנוגרמי שלהם מובא בספר הנקרא "זורע צדקות מצמיח ישועות" המכיל לקט נבחר של אמרות טהורות, ברכות, והוראות הרבי בעת "חלוקת השטרות - שליחות מצוה לצדקה" (עמוד 104) הספר יצא לאור בי"ב תמוז תשנ"ג (1993).

הרב מרדכי שמואל אשכנזי
אב בית דין כפר חב"ד ארה"ק
כפר חב"ד

טלפון: 03-9606754 פקס: 03-9607710

בדבריו, קובע הרבי כי באזור חיפה השוכן לחוף ימים וכולל את ה"עמק" (=עמק זבולון) ובתוכו ה"נהר" (=נחל הקישון), יש בעומק האדמה אבנים טובות ומרגליות. חשוב להדגיש כי דברים אלו נאמרו במהלך שיחה בענייני חינוך, ללא קשר ישיר לנושא הכללי של השיחה, ובאופן מפתיע לגמרי – מגלה הרבי עובדה מדהימה זו.

בנוסף קובע הרבי כעובדה כי "הקב"ה עשה דבר פלא", דהיינו, המדובר הוא על "פלא" מיוחד במינוי – ריכוז גבוה, איכותי ונדיר במיוחד של יהלומים ואבני חן – בצורה היכולה להיות מתוארת רק כ- "פלא".

לאור האמור לעיל, נבחן עתה קביעת עובדה זו של הרבי וזאת על פי ניתוח הדברים בשני משורים עיקריים:

הראשון – במישור התורני-כללי – הבאת אסמכתאות ממקורות היהדות המצביעות על המצאות אבנים טובות ומרגליות (ובפרט יהלומים) בעמק זבולון.

והשני – ניתוח דברי הרבי עצמם ומשמעותם על פי תורת החסידות.

הרב מרדכי שמואל אשכנזי אב בית דין כפר חב"ד ארה"ק כפר חב"ד

טלפון: 03-9606754 פקס: 03-9607710

פרק א': יהלומים ואבני חן בעמק זבולון – על פי מקורות היהדות:

הספר הייחודי "יהלומים ואבני-חן במקורות היהדות"² - עוסק במחקר מקיף ומעמיק של הקשר העתיק והמסורתי בין היהלומים ואבני החן השונות עם שלושת השלמויות: עם ישראל, ארץ ישראל ותורת ישראל. המחברים, הרבנים אילני, גולדברג וויינברג שליט"א - מתארים בצורה מעמיקה ומעניינת קשר זה, וכסיכום לכל הנתונים המובאים שם הם קובעים, בין השאר, כי:

"...הקשר האמיץ בין העם היהודי באשר הוא שם ובין העיסוק ביהלומים הפך לעובדה של קבע ולאחד מתחומי ההצטיינות שלנו בכל הדורות".

ברור איפה הקשר בין היהלומים ובין עם ישראל, כל שנתר הוא למצוא את הקשר בין היהלומים והימצאותם במעמקי אדמת ארץ ישראל - על-פי תורת ישראל.

יהלומים באדמת ארץ ישראל - מנין ?

על הארץ המובטחת - ארץ הקודש היא ארץ ישראל - אומרת התורה בפרשת "עקב" ספר דברים פרק י"א פסוק י"ב:

"... ארץ אשר ה' אלוהיך דורש אותה תמיד עיני ה' אלוהיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה..."

על פסוק זה מסבירים המפרשים בתמצית, ככללו של דבר, כי כיוון שארץ ישראל חביבה ויקרה בעיני הקב"ה, הוא בעצמו משגיח עליה (ולא על ידי שליח) לתת לה כל צרכיה.

באותה פרשה בפרק ח' פסוק ז':

"כי ה' אלוהיך מביאך אל ארץ טובה ארץ נחלי מים עינת ותהמת יוצאים בבקעה ובהר: ארץ חטה ושערה וגפן ותאנה ורמון ארץ זית שמן ודבש: ארץ אשר לא במסכנת תאכל בה לחם לא תחסר כל בה ארץ אשר אבניה ברזל ומהרריה תחצב נחשת..."

ואומר המדרש³:

"ועוד הראה להם משה רבינו את מעלת ארץ ישראל שהיא מעולה מכל הארצות ומושלמת בכל הדברים. שיש ארצות שמגדלות הרבה דגן אבל אינן עשירות בכסף וזהב, ויושביהם עמלים בזיעת אפם להרוויח לפרנסתם. ויש ארצות שהן עשירות בהרבה כסף וזהב, וכנגד זה אין להן

² הספר "יהלומים ואבני חן במקורות היהדות", בהוצאת מוזיאון היהלומים ע"ש אופנהיימר ר"ג בסיוע פרויקט השו"ת, אוניברסיטת בר-אילן.

³ ילקוט שמעוני.

הרב מרדכי שמואל אשכנזי
אב בית דין כפר חב"ד ארה"ק
כפר חב"ד

טלפון: 03-9606754 פקס: 03-9607710

דגן, וארץ ישראל כשם שיש בה הרבה דגן ופירות כפי שנאמר קודם, כן עשירה היא במחצבי כסף וזהב וברזל ונחושת כמו שנאמר בפסוק הזה".

הרמב"ן ורבינו בחיי מסבירים כי במקום בו נדמה שאדמת סלעים שם שאינה ראויה לכלום, הרי באמת יש בה מחצבי ברזל. וההרים הנראים קרחים באמת יש בהם מחצבי נחושת. והטעם שלא שיבח הכתוב הארץ שיש בה זהב וכסף, לפי שלא רצה הכתוב לשבח הארץ בדברים שאינם הכרחיים לקיום האדם. שאם לא נמצא בארץ הדברים שהם נחוצים לקיום העולם הרי חסרונם גדול. אבל ברזל ונחושת נחוצים הם לאדם להכין בהם כלים להשתמש בהם, והן לשאר הכרחיות האדם.

לדעת תרגום ירושלמי והרמב"ן משבח הפסוק את הארץ שאבניה יהיו זכות ונוצצות כמו ברזל, שיהיו אבנים יקרות לבנות בהם את בתי הערים וחומותיהם.

מכל אלה עולה כי ארץ ישראל משופעת בכל מכל כל לרבות יהלומים האמורים להימצא באדמתה.

יהלומים באדמת שבט זבולון

מן האמור לעיל עולה כי באדמת ארץ ישראל, חייבים להימצא אבנים טובות ומרגליות.

השאלה היא, מי מהשבטים זכה שבגבולותיו דווקא ימצאו יהלומים, ולמה?

בברכתו של משה רבנו לשנים עשר השבטים, בפרשת ו"זאת הברכה" - אומר משה רבנו לשבט זבולון:

"ולזבולון אמר שמח זבולון בצאתך ויששכר באהליך: עמים הר יקראו שם זבחי צדק כי שפע ימים יינקו ושפני טמוני חול" (דברים ל"ג, י"ח-י"ט).

בפשטם של דברים, מברך משה את שבט זבולון כי חלקם ונחלתם בארץ ישראל יהווה מקור כלכלי עבורם בעקבות העובדה שהם ישכנו לחוף ים - וכברכת יעקב לזבולון:

"זבולון לחוף ימים ישכן והוא לחוף אנית וירכתו על צידן" (בראשית מ"ט, י"ג).

שכן שבט זבולון ישמש כערוץ המסחר עם ארצות אחרות הנמצאות מעבר לים.

משה רבנו בברכתו לשבט זבולון מוסיף ואומר: **"... שפע ימים יינקו ושפני טמוני חול" - מה פירושן של מילים אלו ?**

הרב מרדכי שמואל אשכנזי אב בית דין כפר חב"ד ארה"ק כפר חב"ד

טלפון: 03-9606754 פקס: 03-9607710

חכמינו ז"ל אומרים כי מילים אלו של משה הן ברכה נוספת לזבולון. משה מברך אותו (ליתר דיוק את חלקו בארץ) באוצר נסתר (= "שפני") הטמון בחול. לכאורה נשאלת השאלה מה צורך יש לזבולון בברכה נוספת, מדוע דווקא הוא מקבל את האוצר הזה? מספרת הגמרא (מגילה ו' ע"ב) כי זבולון בא בטרוניא, כביכול, כלפי הקב"ה:

**"אמר זבולון לפני הקב"ה, ריבנו של עולם, לאחי נתת להם שדות
וכרמים ולי נתת הרים וגבעות, לאחי נתת להם ארצות ולי נתת ימים
ונהרות" (מגילה ו' ע"ב).**

כלומר חלקת האדמה של זבולון הינה פחות איכותית ובעלת פוטנציאל כלכלי קטן בהשוואה ליתר השבטים (יהודה התברך בחלקת אדמה פורייה ביותר "כבס ביין לבושו ובדם ענבים סותה" (בראשית מ"ט, י"א וכן הלאה). השיב הקב"ה לזבולון: "כולן צריכין לך ע"י חלזון" כלומר על מנת לקיים מצוות תכלת בציצית יזדקקו כל בני ישראל לנחלתו של זבולון בה נמצא אותו חלזון ממנו מפיקים את התכלת.

בנוסף לכך, מברך הקב"ה את שבת זבולון באוצרות הנסתרים מתחת לאדמה. וכך ממשיכה שם הגמרא ואומרת:

**"תני רב יוסף, שפני זה חלזון, טמוני זה טרית (= שם של דג) חול זו
זכוכית לבנה".**

במקום אחר⁴ נאמר כי אותם אוצרות הינם של אבנים טובות ומרגלית. נראה אפוא כי בשטחו של זבולון קיימים אוצרות של אבנים טובות הטמונות בתוך האדמה.

היהלום - סמלו של שבת זבולון, מדוע ?

איזו היא האבן המייחדת את שבתו של זבולון? מעיון בפרשיות המשכן ובמעשה החושן (הנישא על ידי הכהן הגדול) נגלה כי אבנו של זבולון הינה היהלום. וכך אנו קוראים בפרשת תצווה:

**"ועשית חשן משפט מעשה חשב כמעשה אפד תעשנו זהב תכלת וארגמן
ותולעת שני ושש משזר תעשה אותו: רבוע יהיה כפול זרת ארכו זרת
רחבו: ומלאת בו מלאת אבן ארבעה טורים אבן טור אדם פטדה וברקת
הטור האחד: והטור השני נפך ספיר ויהלום: והטור השלישי לשם שבו
ואחלמה: והטור הרביעי תרשיש ושהם וישפה משבצים זהב יהיו
במלואתם: והאבנים תהיין על שמת בני-ישראל שתיים עשרה על שמתם
פתוחי חותם איש על שמו תהיין לשני עשר שבט: " (שמות כ"ח, ט"ו).**

⁴ ילקוט מעם לועז פרשת דברים (ל"ג, י"ט) מנחה בלולה, פירוש סודות התורה לרלב"ג.

הרב מרדכי שמואל אשכנזי אב בית דין כפר חב"ד ארה"ק כפר חב"ד

טלפון: 03-9606754 פקס: 03-9607710

על ערכם הנעלה ותכלית בריאתם של אבני החן והזהב, תעיד העובדה שהתורה ציינה אותם כמרכיבים העיקריים והחשובים ביותר בהכנת בגדי הכהונה וכלי הקודש של בית המקדש.

חושן המשפט ושנים עשר אבני החן המשובצים בו היו חלק מבגדי הקודש של הכהן הגדול. בבואו לשרת בקודש לפני ה' לבש את האפוד ומעליו החושן: על כל אחת מן האבנים חרות שמו של אחד משנים עשר השבטים. מעיון בסדרו של החושן נגלה כי האבן עליה נחרת שמו של זבולון הינה לא אחרת מאשר היהלום.⁵

מכאן שהאבן המסמלת יותר מכל את שבטו של זבולון הינה היהלום, שכן כתיבת שמו של זבולון על היהלום מחייבת קשר הדוק בין האבן לבין השבט.⁶

כל זאת למה? - מדברי חז"ל עולה כי ליהלום שתי תכונות עיקריות המייחדות אותו מאבנים אחרות ולכן נקשר עם שבט זבולון דווקא. **תכונה אחת** היא היותו אבן לבנה שקופה⁷ צבע זה רומז לריבוי עושר וכסף, ואכן ריבוי זה היה מברכותיו של זבולון והיהלום הוא המסמל זאת. **תכונה נוספת** היא העובדה כי היהלום הינו האבן החזקה ביותר.

תכונות החוזק של היהלום שימשה את שבט זבולון⁸ כאבן סגולה לשמירה בדרך מפני אויבים (באשר אנשיו הפליגו הרבה בימים וניקקו לשמירה מרובה). אם כן מתחזק הקשר בין היהלום לשבט זבולון.

היהלום - לדעת רבינו בחיי הוא אבנו של שבט זבולון. מדוע? משום, שהיא לבנה כולה, כמו שהכסף לבן. והוא סימן לעושרו של זבולון, שנאמר: "זבולון לחוף ימים ישכון" (בראשית מ"ט) והיא מצלחת בפרקמטיא (סגולתה להצליח במסחר).

לדעת בעל מדרש תלפיות, יש לאבן היהלום סגולות אחרות, הנדרשות לסוחרים נועזים הצולחים ימים:

"הדיאמנט סגולתו להסיר מהנושא אותו פחד הלילות, וירפא כל חולי מרה שחורה. ויש מי שאומר, כי אם יקשרו אותו על זרוע שמאל יהיה נושא מנצח את אויביו ובעל גבורה, ומגרש ממנו את החיות הרעות ואנשי דמים ומרמה והרוחות הרעות והמזיקים בעת השינה. והוא שומר את נושאו מהסמים הממיתים, וישמור אותן מן הטענות והמריבות. וסגולותיו הם יותר טובות ומעולות אם יקשור אותו בכסף או זהב. ונראה, שכיון שאבן זו מסירה פחד הלילות, ניתנה לזבולון. משום שהיה מפליג בים תמיד, ויורדי הים באניות רוב פחדם בלילות, עם סכנת

⁵ לפי הפירוש הגורס כי שמות השבטים היו מסודרים כסדר אימהותיהם ולא כסדר תולדתם שמות כ"ח ט"ו וה"חזקוני" שם.

⁶ ובשולי הדברים ניתן להאיר, כי עניינו של החושן היה לשאת את שמות בני ישראל לזכרון לפני ה' והדברים היו מכוונים ומדוייקים כאשר דווקא אותו יהלום הוא הזכרון לפני ה' של שבט זבולון וודאי מורה הדבר על קשר פנימי הדוק.

⁷ רבינו בחיי - לפרשת תצווה.

⁸ מדרש תלפיות - סגולות האבנים

הרב מרדכי שמואל אשכנזי אב בית דין כפר חב"ד ארה"ק כפר חב"ד

טלפון: 03-9606754 פקס: 03-9607710

הרוחות הנושבות בלילה. וגם כיון שסגולתה שתשמור את האדם מהטענות והמריבות, ניתנה לזבולון שהיה מתעסק בסחורה, שיש בה תמיד קטטות ומריבות - אך על זבולון לא נפלו, כי היה משאו ומתנו באמונה רבה".

ועדיין לא מיצינו את כל תכונות היהלום. רבינו בחיי מציין שהיהלום מביא שינה על האדם, ובאוצר ישראל נאמר **שיהלום** מחליש את כוח המגנט, והוא רומז לדעת המקובלים למידת הרחמים.

רבים מציינים את חוזקו של **היהלום** (אבן עזרא: "יהלום שובר כל האבנים ונוקב הבדולח"; אוצר ישראל ומדרש תלפיות).

ליהלום - מעלה רבה בין כל חפצי האדם והוא עולה בחשיבותו על כל שאר האבנים הטובות. אמנם יש שנתנו מעלה זו לנופך, כדלעיל. אולי מפני שבמשך שנים רבות הכירו את היהלום מלכים מועטים בלבד מימי קדם והאמינו שלא יימצא אלא במצבי הזהב. קיימים בעולם ששה מיני יהלום: הכושי, ההודי, הערבי, המוקדוני, הציפריאני והסרדיטי.

כל המינים הנ"ל, פרט לשניים האחרונים, קשים מאוד ודוחפים לאחור הפטיש המכה בהם. היוונים קראו לו יהלום (אדאמאס - בלשונם), כי הוא חזק מאוד, עומד בתקפו שנים רבות בפני כל הדברים העלולים לפגוע בו וגם בפני האש - ואינו מתחמם לעולם! בלשונו נקרא יהלום מגזרת "הולם פעם", שהוא לשון שבירה. סגולת היהלום - שהנושאו, בזרוע השמאלית במיוחד, ינצח האויבים הגיבורים והענקים והחיות הרעות. ויועיל להסיר הכשפים והפחד והרעדה. וטוב למי שמבקש השלום ורודף אחריו גם כן להעשיר.

אבן זו ניתנה לשבט זבולון, כי בני שבט זה האריכו ימים ולא פחדו מהדברים המחליאים כיהלום המתקיים זמן רב ואינו מתכלה. הפילוסופים הסבירו זאת בכך שהאקלים החם מאוד וגם הקר מאוד פוגע בבריאות האדם ובתוחלת חייו. לפיכך השוכנים לחוף הים באקלים הממוזג והרווי ממליחות מי הים מאריכים ימים יותר. על כן נאמר על שבט זבולון: **"לחוף ימים ישכון... כי שפע ימים ינקו"**. היינו, יאריך ימים מפני שגר לחוף הים המלוח והמרפא מחלות.

זבולון מצטיין גם במסחרו ובעשרו ועל כן נתברך ביהלום אותו מפיקים מהטמון בתוך החול והמסחר בו מצליח כי הוא שומר על ערכו לאורך ימים. כמו שנאמר על זבולון: **"שמח זבולון בצאתך... ושפוני טמוני חול"**.

גבולות נחלת שבט זבולון:

לאור האמור, מה טבעי יותר מאשר לחפש אוצרות נסתרים אלה ובמיוחד היהלום - בשטחו של זבולון? נחלתו של זבולון מתוארת בספר יהושע:

"ויעל הגורל השלישי לבני זבולון למשפחתם ויהי גבול נחלתם עד שריד: ועלה גבולם לימה ומרעלה ופגע בדבשת ופגע אל-הנחל אשר על פני

הרב מרדכי שמואל אשכנזי אב בית דין כפר חב"ד ארה"ק כפר חב"ד

טלפון: 03-9606754 פקס: 03-9607710

**יקנעם: ושב משריד קדמה מזרח השמש על-גבול כסלת תבר ויצא אל-
הדברת ועלה יפיע: ומשם עבר קדמה מזרחה גתה חפר עתה קצין ויצא
רמון המתאר הנעה: ונסב אתו הגבול מצפון חנתן והיו תצאתיו גי יפתח-
אל: וקטת ונהלל ושמרון וידאלה ובית לחם ערים שתי-עשרה וחצריהן:
זאת נחלת בני-זבולן למשפחותם הערים האלה וחצריהן" (יהושע י"ט,
י).**

כלומר נחלתו של זבולון משתרעת באזור עמק יזרעאל ומגיעה עד לחופי הים התיכון. הכתוב מציין כנקודת ציון בתוך נחלתו של זבולון את הנחל.

הקשר בין נחל הקישון ויהלומים:

חז"ל מפרשים ⁹, כי הנחל המוזכר בגבולות שבט זבולון הינו: נחל קישון.

אנו נתקלים שוב בנחל קישון כאשר באים דבורה וברק בן אבינועם להלחם נגד סיסרא שר צבא ביין. תושבי האזור הנלחמים שם הם אכן שבטי זבולון ונפתלי.

אך מהו הקשר בין נחל הקישון לבין היהלומים ?

כפי שכבר צויין לעיל, היהלום שימש בימי קדם כסגולה לשמירה מפני אויבים ומזיקים וכסמל לכוח וחוזק בגלל היותו אבן חזקה ובזאת נעוץ הקשר בין היהלום לבין נחל הקישון - נחל הקישון הינו המקום בו נערך הקרב הגדול בין סיסרא וצבאו לבין ברק ודבורה, והנצחון על האויבים מצויין בתנ"ך דווקא בזכותו של נחל קישון "נחל קישון גרפם" ¹⁰. אם כן, החוזק וסגולת הנצחון שביהלום באים לידי ביטוי בשבט זבולון, דווקא בנחל הקישון שמיקומו במרכז נחלת שבט זבולון.

קשר נוסף בין היהלום לנחל הקישון, אף הוא בתכונות החוזק של היהלום, נעוץ בהבנת מהות הנחל, שכן לכאורה מדוע מציין הפסוק דווקא את הנחל כנקודת ציון בנחלת זבולון? (במיוחד לאור העובדה שבקרבת הנחל ישנם ערים נוספות היכולות לשמש כנקודת ציון), נראה כי התורה רוצה להדגיש את מהותו של הנחל, כלומר מים הזורמים בחוזקה, ללא הפסקה וגורפים כל דבר העומד בדרכם, אבל רק לאחר שישנה נביעה מן האדמה, שכן לפני כן המים עצורים ומכוסים בתוך האדמה, וכך גם היהלום הטמון בתוך האדמה שם הוא נסתר מעין רואה אך כאשר מוציאים אותו אין דבר העומד בפני החוזק שלו.

יש אם כן קשר ברור בין שבט זבולון לבין אוצרות מכוסים הטמונים במעמקי הנחל ובמיוחד - יהלומים. אך יתרה מכך, נראה כי ישנו קשר דווקא בין יהלומים לבין נחל הקישון, לאור העובדה כי הקישון נמצא במרכז נחלתו של שבט זבולון.

⁹ יהושע, י"ט, י"א.

¹⁰ שופטים ד', ח'.

הרב מרדכי שמואל אשכנזי
אב בית דין כפר חב"ד ארה"ק
כפר חב"ד

טלפון: 03-9606754 פקס: 03-9607710

יהלומים בימות המשיח:

שערי חומות ירושלים יהיו עשויים **אבני אקדח**. מה הן אבני האקדח? יש המפרשים מלשון קדח-אש (ישעיה נ', י"א) כלומר אבנים הנוצצות ומזהירות כאש (תרגום יונתן, רש"י, רד"ק, מצודות) אבל רש"י מציע שם גם פירוש אחר, מלשון קידוח. כלומר, אבנים כה גדולות שכל חלל הפתח, המזוזות, המפתן והסף - כולן קדוחות באבן הענקית.

זהו כנראה פירושו של רבי יוחנן במסכת בבא בתרא (דף עה) וסנהדרין (דף ק) אשר לדעתו עתיד הקב"ה להביא **אבנים טובות ומרגליות** בגודל שלשים על שלשים אמה (כשמונה עשר מטר על שמונה עשרה מטר) ולהעמידן בשערי ירושלים.

וכך אמר אליהו הנביא (אוצר המדרשים, אייזנשטיין, עמוד כד):

"אני רואה בתים ושערים של צדיקים ומזוזות שלהם **מאבנים טובות**, והאוצרות של בית המקדש פתוחין עד פתחיהם, וביניהם תורה ושלוש".

שלא לדבר על חלקו של המלך המשיח עצמו: "שהקב"ה עושה לו למשיח **שבע חופות של אבנים טובות ומרגליות**... ומחבקו הקב"ה בפני הצדיקים ומכניסו לחופה" (פסיקתא רבתי, פרשה לז).

לסיכום:

עולה מכל האמור לעיל, כי על פי התורה הקדושה באדמת ארץ ישראל – ארץ הקודש, נמצאים כל סוגי אוצרות הטבע למיניהם שנבראו על ידי הקב"ה עם בריאת העולם, ובעמק זבולון הוא המקום שנבחר על ידי הקב"ה להטמין בו יהלומים ואבני חן בכמות ובאיכות פלאיים ובלתי רגילים – וכל שיש לעשות הוא לחפור ולהוציאם מתוך האדמה.

הרב מרדכי שמואל אשכנזי אב בית דין כפר חב"ד ארה"ק כפר חב"ד

טלפון: 03-9606754 פקס: 03-9607710

פרק ב': ניתוח דברי הרבי ומשמעותם על פי תורת החסידות:

ראשית לכל, וכבר בתחילת הדברים יצויין כי כל מי שמתוודע לאישיותו ולפעליו של הרבי, עומד נפעם מול תופעה שאין לה אח ורע!

ידע רב לו בכל תחום ונושא - בענייני יהדות ובעניינים כלל אנושיים, בקיאותו מדהימה ופעילותו חובקת עולם. גדלותו העצומה בכל מקצועות התורה ובמקצועות "החול" מאידך, מותירה אותנו פעורי פה - ברור לחלוטין כי מדובר במנהיג שניחן בכוחות על אנושיים, מנהיג אלוקי!.

לרבי שליטה מדהימה בכל שטחי המדע:

בקיאותו זו במדע באה לידי ביטוי הן בשיחותיו ואיגרותיו, והן בפגישותיו עם אנשי מדע בכירים, אשר הביעו את התפעלותם העצומה מהבנתו בשטחים אלה. אנשי מדע אלה נוכחו כי מדובר בבקיאות והבנה בדרגא שהיא מעל ומעבר לתפיסה של בן-אנוש רגיל.¹¹

יש לציין כי מבין שטחי המדע, התמחה הרבי במיוחד בהנדסת אוניות וחקר הימים, ובעקבות כך מספר שבעקבות כך אף ביקש חיל הים האמריקאי את עזרתו של הרבי בתחום הנדסת האוניות וחקר הימים.¹²

גילוי יהלומים ע"י הרבי

ידועה העובדה כי הרבי העיד בעבר על מקומות הראויים למציאת יהלומים, דברים שהוכיחו את עצמם כנכונים ומדויקים, ותועדו בצורה מפורטת.¹³

¹¹ על בקיאותו של הרבי במדע ראה בקצרה "בעין הלב", פרופ' ירמיהו ברנובר ואברהם נוה, הוצאת אברהם נוה בע"מ, ישראל תשמ"ט, ובהרחבה בספר "ימי מלך", הרב מרדכי לאופר, הוצאת קה"ת, כפר חב"ד תשמ"ט, פרק אחד-עשר ואילך. על יחסו של הרבי למדע והזיקה בינו לתורה ולאמונה – ראה בצורה תמציתית "בעין הלב" ע' 123 ("הרבי והמדע"); "הדרך חזרה", פרופ' ירמיהו ברנובר, הוצאת מעריב 1984 (שיחותיו של המחבר עם הרבי בנושאי מדע); "ענתה ידעתי", הרב חיים ששון, הוצאת המחבר תשנ"ט, ע' 365 ואילך ("חכמת מלך המשיח" ומשמעות לימוד הרבי מדעים כלליים). ליקוט נרחב משיחותיו ואיגרותיו של הרבי בנושאי מדע וטכנולוגיה - בספר "מה רבו מעשיך ה'", בעריכת הרב יוסף גינבורג ופרופ' ירמיהו ברנובר, הוצאת שמי"ר ירושלים ת"ו תש"ס.

¹² ראה "ימי מלך" כרך שני עמ' 624.

¹³ ראה על כך "כפר חב"ד" גליון 660 – אודות מציאת יהלומים באוסטרליה.

הרב מרדכי שמואל אשכנזי אב בית דין כפר חב"ד ארה"ק כפר חב"ד

טלפון: 03-9606754 פקס: 03-9607710

דברי הרבי - כפשוטם:

מספר פעמים התבטא הרבי כי הוא מתכוון לדבריו **כפשוטם**, אומר את מה שמתכוון ומתכוון למה שאומר. קל-וחומר כשמדובר בדברים הנאמרים ברבים ובפרהסיא.

לדוגמה, דבריו באחת ההתוועדויות (שיחת כ"א מנחם-אב תשד"מ בלתי מוגה. התוועדויות בלה"ק תשד"מ חלק ד' ע' 2453)¹⁴:

"מבקש הנני ... שלא יעשו שטויות להוסיף בדברי פירושים ורמזים, שכוונתי הייתה כך וכך – "דאָס וואָס איך מיינ זאָג איך" [=מה שאני חושב-מתכוין, זאת אני אומר].

כאשר מדובר על "דברי הרבי כפשוטם" יש לציין שני כללים:

הרבי מדבר בדרך כלל במילים כמשמעותם ב"לשון-הקודש" [=לשון התנ"ך והתלמוד] ולא דווקא במשמעותן בעברית המדוברת כיום (לדוגמא: המילה "חילוק" בעברית המדוברת = פעולה מתמטית או הפרדה פיזית של גוף אחד לשני חלקים; ואילו בלשון-הקודש – משמעותה "הבדל", הבדל רעיוני בין שני דברים וכו').

הרבי משתמש בביטויים רבים בהתאם למשמעותן ושימושן בתורת החסידות ובדבריו במקומות אחרים (לדוגמה: המילה "אצילות" בעברית מדוברת – תכונת נפש; ברוב המכריע של דברי הרבי – מושג קבלי העוסק ב"ארבעת העולמות").

על פי האמור בסעיף זה מובן, כי להבנת דברי הרבי כפשוטם - יש להשוותם למקומות נוספים בהם משתמש בביטויים זהים.

דברי הרבי – מכוונים למטרה מעשית:

כמה פעמים התבטא הרבי כי דיבוריו נאמרים תמיד לצורך מטרה מסויימת, שימושית מעשית, ואינו מתכוון להעביר מידע סתמי. וכדבריו אודות חמיו (כידוע שכאשר רצה הרבי לבאר את הנהגתו שלו היה מבאר זאת כהנהגת "כבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר"¹⁵:

". . . אילו היה רצונו של הרבי להתפרסם ("מ'זאָל אים אָפּשטעמפלען") בתור "יודע עתידות", היה עושה זאת, אבל, אין זה ענינו כלל . . . ולכן, לא גילה עתידות סתם . . . כי אם במידה מסויימת, לצורך העניין . . ."

¹⁴ עוד בנושא זה ראה בהרחבה 'בית משיח' גליון 296 ע' 66, ערב חג הסוכות תשס"א.

¹⁵ "תורת מנחם – התוועדויות" חלק א' עמוד 150, הנחה בלתי מוגה.

הרב מרדכי שמואל אשכנזי אב בית דין כפר חב"ד ארה"ק כפר חב"ד

טלפון: 03-9606754 פקס: 03-9607710

התבטאות נדירה וחד-פעמית:

בהתאם לכל האמור עד כה, לפי עניות דעתי, דברי הרבי למר אריי גוראל שצוטטו לעיל הינם דברים ברורים, אולם ננסה, בכל זאת, לנתחם על פי שיחותיו ואיגרותיו של הרבי.

ראשית, המעמד בו נאמרו הדברים:

כאמור, הדברים נאמרו **בפרהסיא לאישיות בכירה**, ותועדו.

הנושא הועלה בשיחה **ביוזמת הרבי**, כלומר, הייתה לו מטרה ברורה להעביר מסר זה, בזמן ובמקום שנראו לו.

יתירה מכך: מתוך מאות ראשי ערים ואלפי אנשי ציבור שעברו מול הרבי, כולל רבים מהם הגרים לחופי ימים – לאף אחד מהם לא פנה הרבי בדברים מסוג זה.

בשיחות הרבי, הן הכלליות והן הפרטיות שנאמרו לאנשים שעברו ב"חלוקת הדולרים", ישנם עשרות התייחסויות ללקחים ומושגים שאפשר להפיק מעולם הים, עמקים ונחלים (כמו לדוגמה, המשל הקלאסי של רבי עקיבא, שכשם שמקום חיותם של הדגים הוא רק בים, כך חיותו של עם ישראל קשורה בתורה שנמשלה למים). באף אחת מהן לא הצביע הרבי על כך "שיש שם ים וגם עמק, ובעמק נמצאים אבנים טובות ומרגליות"!

יש להוסיף כי במענה לשאלתו של מר גוראל ("מה שהרבי אומר זה עמוק", ראה בסנוגרמה המלאה) - היה ניתן להסתפק בפסקה הראשונה בדברי הרבי ("יש שם ים, אין להתרשם מדבר שהוא עמוק"), בהתייחס, לדוגמה, לניצול הדגים שבים וכיו"ב (כדברי חז"ל "כל מה שיש ביבשה יש בים"). הרבי לא הסתפק בכך, ובמובן מסויים סטה מהנתיב המרכזי של השיחה, וביוזמתו התחיל לדבר על נושא נוסף: **המצאות אבנים טובות ומרגליות ליד חיפה**.

פשוט וברור, כי כאשר הרבי דיבר על כך ש"בעמק נמצאים אבנים טובות ומרגליות" – התכוון **לפשוטם של דברים**, כפי שהם מובנים לכל בר-דעת (או כלשונו של הרבי "לבן חמש למקרא"): מחצבים של אבנים טובות ומרגליות, במקום שסומן ע"י הרבי.

הסימנים הגיאוגרפיים שנתן הרבי:

הרבי נתן שלושה סימנים גיאוגרפיים מובהקים למקום בו נמצאים ה"אבנים טובות ומרגליות": "זהו העניין של חיפה שיש לו **ים**, ושם יש **עמק**, ו**בעמק** נמצאים אבנים טובות ומרגליות, הקב"ה עשה דבר פלא – הוא הטמין אותם בעומק הארץ, ועל כל פנים, בעומק הנהר".

המשמעות היא המצאות יהלומים בעמק הקרוב לחופי חיפה, הוא עמק זבולון, בסמוך לאפיק הנהר העובר שם, הוא נחל הקישון, או אפילו בנהר עצמו ("ועל כל פנים בעומק הנהר").

הרב מרדכי שמואל אשכנזי אב בית דין כפר חב"ד ארה"ק כפר חב"ד

טלפון: 03-9606754 פקס: 03-9607710

נקיטת חיפה כנקודת ציון ("זהו הענין של חיפה שיש לו ים ושם יש עמק"), מצביעה כנראה על כך שהמחצבים נמצאים בעיקר באיזור הסמוך לחיפה.

ליתר פירוט: הרבי התחיל בסימנים כלליים יותר, ובהמשך הלך וצמצם תוך נקיטת ו"נקודות ציון" מפורטות:

הרבי החל, במקושר לפסקה הקודמת לדבר על **חופי חיפה** כנקודת ציון ראשונה ("זהו הענין של חיפה שיש לו ים").

מהם עבר **לעמק** הסמוך ("ושם יש עמק"). עיון במפה מגלה כי העמק הנושק לחופי חיפה הוא עמק זבולון, הוא ולא אחר. **אין** לטעון כי הרבי דיבר על עמק תת-ימי כלשהו, משום שמאוחר יותר הרבי ציין במפורש שהמחצבים נמצאים "בעומק הארץ", וכן הזכיר את ה**נהר** הנמצא בעמק. כלומר, הרבי דיבר בוודאות על עמק יבשתי הסמוך לחיפה, אשר בו זורם נהר. המפה מדברת בעד עצמה – אין שום עמק העונה לסימנים שהרבי הציב, מלבד עמק זבולון, שבאפיקו זורם נחל הקישון.

בסיום מצביע הרבי על נקודת ציון נוספת: "הוא הטמין אותם בעומק הארץ, ועל כל פנים, בעומק ה**נהר**". יש כאן משמעות מצמצמת נוספת: לא מדובר על איזור העמק כולו, אלא על האזורים הסמוכים ל**נהר**. הרבי אמנם לא מצביע בוודאות על ה**נהר עצמו** כמקום המצאות המחצבים, אך מקשר אותו בצורה החלטית לנושא "עומק הארץ, ועל כל פנים, בעומק הנהר". כלומר: יש לבדוק באיזורי היבשה הסמוכים לנהר, ויתכן אף שחלק מהמחצבים נמצאים בנהר עצמו.

בהמשך לאמור, יש להתייחס גם לסימן הראשון כסימן מצמצם: הרבי לא מדבר על אזור העמק כולו, אלא על השטח הסמוך לחיפה בלבד ("זהו הענין של **חיפה** שיש לו ים ושם יש עמק").

איזכור "עומק" ו"ים":

הרבי פתח בנושא זה: "בחיפה יש ים, ואין להתרשם מדבר שהוא **עמוק**, זהו הענין של **חיפה שיש לו ים**" – יש כאן הדגשה מאוד חזקה על נושא ה"עומק" וה"ים". בכך יש לראות אולי רמז להמצאות מחצבים בעומק ניכר; או לאפשרות של קשיים בחיפוש עד המציאה.

הרבי משווה את העומק של העמק לעומק הים (= "דבר שהוא עמוק, שיש שם ים, ושם יש עמק"). בכך יוצר זיקה משמעותית (LINKAGE) בין הקשיים הידועים בקידוח תת-ימי, לבין החיפוש ב"עומק" עליו מדבר כאן. זאת, למרות שהוא מזכיר בפירוט כי מדובר על הימצאות המחצבים "בעומק הארץ" (ולא בעומק הים), ורק כאפשרות נוספת "ועל כל פנים בעומק הנהר". (יתכן ויש כך גם רמז לסדר הכרונולוגי של מציאת המחצבים, קודם ב"עומק הארץ" ואחר כך ב"עומק הנהר", אולם קשה לקבוע מסמרות בדבר זה).

הרבי מקדים ואומר: "**אין להתרשם** מדבר שהוא עמוק!" **כלומר, לא להרפות ולהמשיך לחפש, עד שימצאו את האוצר הנפלא הנמצא במעבה האדמה.**

הרב מרדכי שמואל אשכנזי אב בית דין כפר חב"ד ארה"ק כפר חב"ד

טלפון: 03-9606754 פקס: 03-9607710

סיבה אפשרית נוספת לאיזכור ה"ים" - למרות שהרבי מצביע על העמק כמקום המצאות ה"אבנים טובות ומרגליות" – הוא: במקומות רבים בתורת החסידות משמש הים כאב-טיפוס לדברים הנמצאים בהסתר (בלשון הקבלה והחסידות: "עלמא דאתכסיא"), בניגוד לדברים הנמצאים בנגלה, ביבשה (בלשון הקבלה: "עלמא דאתגליא"). "ים" הוא איפוא ביטוי המתאר דבר שאינו גלוי ונגיש באופן רגיל, אלא יש צורך בחיפוש אחריו כדי לגלותו.

חיזוק נוסף לגישה זו, הוא מכך שמספר פעמים במהלך השיחה עם מר גוראל, הזכיר הרבי את הפתגם "מי שיש לו מנה [=מאה] רוצה מאתיים". כלומר, לא להסתפק בדברים הקיימים, אלא לחתור ולשאוף לעוד ועוד. הרבי נותן בכך חיזוק נוסף למילים "אין להתרשם מדבר שהוא עמוק" – אסור להרים ידים, אלא יש לשאוף תמיד להישגים רבים יותר. ואדרבה, ככל שהדבר עמוק יותר וקשה יותר להשגה, כך גם עולה אצל האדם המוטיבציה להשיגו, ו"לא להתרשם" מהקשיים שבדרך.

משמעות המונח "דבר פלא":

בהמשך אומר הרבי:

"הקב"ה עשה דבר פלא – הוא הטמין אותם בעומק הארץ".

המשמעות הבסיסית ביותר של התייחסות להמצאות אבנים-טובות בעומק הארץ כ"דבר פלא", היא, לכל לראש – שלילת ההתייחסות הרווחת בטעות, על היווצרות אבנים-טובות במשך מליוני שנים בעומק הארץ. הרבי מדגיש בזאת את אמונת היהדות בבריאת העולם, כך שהימצאותם של אבנים-טובות בעומק הארץ היא בבחינת "דבר פלא" – דבר שהקב"ה עשה באופן מיוחד עם בריאת העולם.

מעבר לכך: "פלא" מסמל גם נס, תופעה היוצאת מגדר הרגיל. אפשר והרבי התכוון בכך שהמצאות היהלומים בעמק זבולון היא בכמות וריכוז חריגים במיוחד, בצורה היכולה להיות מתוארת רק כ"פלא".

יש בכך הדגשה נוספת לאמור בסעיף הקודם: מעבר לכך שהמצאות אבני-חן באופן כללי בעומק הארץ היא "פלא", הרי שכאן בפרט מדובר על "פלא" מיוחד במינו, ריכוז גבוה ונדיר של אבני-חן, אולי אפילו במקום לא צפוי ובלתי שגרתי.

משמעות נוספת של הביטוי "פלא" – בהתאם לביאורו הנרחב של הרבי באחת משיחותיו (ש"פ אמור ה'תשנ"א).

הרבי מתייחס לשלושת המשמעויות של האות "אלף" – (1) מלשון "אלופו של עולם" [=מנהיג העולם, הקב"ה], (2) מלשון "אולפנא" ואילוף, כלומר לימוד, (3) מלשון פלא.

הרב מרדכי שמואל אשכנזי אב בית דין כפר חב"ד ארה"ק כפר חב"ד

טלפון: 03-9606754 פקס: 03-9607710

הפירוש הראשון ("אלופו של עולם") מבטא את ההנהגה הטבעית של העולם ותחום **ההכרה הטבעית** של הברואים. הפירוש השני ("אולפנא" ולימוד), מבטא **מודעות רוחנית נרכשת**, שניתנה לברואים ע"י התורה ובכוחם ללומדה ולהשיגה במוחם. ואילו הפירוש השלישי – "פלא" – מבטא דברים שאין ביכולת האדם מצד עצמו להשיגם, והם באים רק בהתגלות אלוהית-ספונטנית. וכדברי הפסוק בישעיה: "אראנו נפלאות" – אלו דברים שהבורא עצמו צריך "להראותם", בהתגלות עליונה, ללא יכולת של האדם להשיגם בכח עצמו או לגרום להתגלותם בכלים העומדים לרשותו.

אם נקיש מביאור זה לגבי הנידון דידן: משמעות ציון העובדה ש"הקב"ה עשה דבר פלא" מכוונת לכך שלא הייתה אפשרות שהדבר יתגלה באמצעים טבעיים, או אפילו ע"י ציון בתורה בדרגותיה הגבוהות ביותר. היה הכרחי שדבר זה יתגלה כנבואה אלוהית ע"י הרבי, שימסור בזמן מסויים, כי איזור העמק הסמוך לנהר הנשפך לים חיפה – משופע במחצבים של אבנים טובות ומרגליות.

זיקה בין "פלא" רוחני לגילוי המחצבים

מספר פעמים ציין הרבי בשיחותיו, בהתבסס על דברי הזוהר (חלק א', קיז, א), אשר הגילויים המדעיים בעולם במאה השנים האחרונות, הינם תוצאה של גילויים רוחניים, שבאו לידי ביטוי בהתגלות חלקים נוספים של תורת הסוד, הקבלה והחסידות.¹⁶

בשנים האחרונות, ציין הרבי מספר פעמים כי כתוצאה מההתקרבות לזמן הגאולה, מתגלים רבדים נוספים של פנימיות התורה, שהיו מוגדרים כ"פלא" ו"טמון" במשך הדורות הקודמים [ראה בין השאר מאמר "אתה הראת" שבועות תשמ"ו; שיחת צו תש"נ ס"ה ועוד - שהגילוי של עניינים אלה בתורה שהיו בבחינת "טמון" ישנם כבר עכשיו], וכתוצאה מכך גם בעולם, גורם הדבר להתפתחות מואצת של מדעים ותגליות על סודות הבריאה שהיו נסתרים במשך שנים רבות.

באופן ספציפי התייחס הרבי לגילויים של "אבנים טובות ומרגליות" במקומות שונים בעולם, כסימן להתקדמות העולם לקראת הגאולה. להלן קטע מדבריו בשיחה מוגהת מתחילת קיץ תנש"א (1991)¹⁷

"... כמה עניינים הקורים בהשגחה פרטית מידי יום, הן בנוגע לכלל והן בנוגע לכל אחד ואחד בעניינינו הפרטיים – והכוונה בזה היא, שזה יגלה עוד יותר איך שהעולם מסייע לעשות דירה בתחתונים ולהביא את הגאולה,

¹⁶ ראה ליקוטי שיחות חט"ו פ' נח. קטע משיחת אחש"פ ה'תש"ל. נדפסה כהוספה לספר "יו"ט של ר"ה תרס"ו", ע' תרצג ובהרחבה – "מה רבו מעשיך ה'" ע' 297 ואילך.

¹⁷ שבת פרשת אחרי-קדושים תנש"א סעיף י"ג, בתרגום חפשי מאידית כפי שנדפס בחוברת "דבר מלכות".

הרב מרדכי שמואל אשכנזי
אב בית דין כפר חב"ד ארה"ק
כפר חב"ד

טלפון: 03-9606754 פקס: 03-9607710

[כולל – שבשבוע האחרון מצאו בפינה נידחת בעולם אבנים טובות ומרגליות, ע"י ברכתו של הקב"ה [בדוגמת "והנשיאים הביאו את אבני השהם ואת אבני המילואים לאפוד ולחושן" (עבור בגדי הכהונה), שהעננים הביאום [=נשיאים במשמעות של "עננים"]], והכוונה בזה היא – שמנצלים זאת לקישוטי כלה, להוסיף בצדקה, כנ"ל]. סוף ציטוט.

יש לציין, כי אותם "אבנים טובות ומרגליות" היו מחצבי יהלומים שהתגלו באוסטרליה.

יש לציין, כי גם בסמוך לפגישתו של הרבי עם מר גוראל, בשיחת ט"ו סיון תשמ"ח (באותו חודש ממש), דיבר הרבי על כך שישנם עניינים בפנימיות התורה שצריך לפדות.

להלן קטע מהדברים: ¹⁸

"... לגלות את ה"מעין" המוסתר בפנימיות הנשמה, הקשורה עם פנימיות התורה, שיתגלה

"... שמצד חושך העולם יש ענינים דפנימיות התורה שלא נתגלו עד עתה, ובמילא, הרי הם במצב של גלות ומאסר, והעבודה היא לגאול ולפדות ענינים אלו מגלות ומאסר, שיהיו באופן של אור וגילוי"

הרבי מדבר על "פדיית" רבדים נעלמים בפנימיות התורה - ובמקביל לכך, באותו חודש, אומר הרבי: **"אין להתרשם מדבר שהוא עמוק"** - וחושף את קיומם של אוצרות גשמיים הטמונים עדיין ליד חיפה! במטרה שגם במקרה זה תבוא עבודה "לגאול ולפדות ענינים אלו", לגלותם ולהשתמש בהם ¹⁹.

¹⁸ מתוך הנחה בלתי מוגה, התוועדויות תשמ"ח חלק ג' ע' 480:

¹⁹ כהערת אגב יש לציין, כלפי המקשים שיתכן ואיזור זה נחקר כבר – את עמדתו של הרבי באחת מאיגרותיו ["מקדש מלך", לקט ממשנתו של הרבי, הוצאת "אשל" כפר חב"ד תשנ"ז, כרך ב' ע' 305 מאיגרת כ"ו תמוז תשכ"ד]:

במענה לשאלתו – ישנם בכדור הארץ שטחים רבים וגדולים שעד עתה לא חקרום ואין יודעים כלל הנעשה שם. כמפורסם.

הרב מרדכי שמואל אשכנזי
אב בית דין כפר חב"ד ארה"ק
כפר חב"ד

טלפון: 03-9606754 פקס: 03-9607710

הרבי כנביא

כמנהיג אלוקי, ניחן הרבי בכח נוסף - כח הנבואה! פעמים רבות נוכחנו כיצד התגשמו נבואותיו במלואן גם אם היה דעת יחיד מול מומחים גדולים.

הרבי ניחן בכח נבואי-אלוקי כביר. הדבר בא לידי ביטוי בעשרות אלפי סיפורי-מופת, המצביעים על כך כי הרבי הינו איש אלוקים במלוא מובן המילה, נביא בן זמננו, הנותן הוראות ועצות גם בענייני העולם.

בקשר לכך ראוי להביא את דברי הרבי עצמו, בשיחת שבת פרשת שופטים תנש"א. השיחה הוגהה על ידי הרבי, ולהלן תרגום חופשי (מתוך הספר "בשורת הגאולה", הוצאת קה"ת, נ.י. תשנ"ג, עמ' 93)²⁰:

"צריכים לפרסם לכל אנשי הדור, שזכינו שהקב"ה בחר ומינה בעל בחירה, שמצד עצמו הרי הוא שלא בערך נעלה מאנשי הדור, שיהי' ה"שופטיך" ו"יועצך" ונביא הדור, שיורה הוראות ויתן עצות בנוגע לעבודת כל בני ישראל וכל האנשים דדור זה, בכל עניני תורה ומצוות, ובנוגע להנהגת חיי היום-יום הכלליים"

במילים פשוטות: הרבי מעיד על עצמו כי נבחר להיות נביא הדור, ותפקידו לתת "הוראות" ו"עצות" לכל אנשי הדור, בכל תחומי החיים. הדבר שונה מחוות-דעת (של חכם) או פסק-הלכתי (של שופט), שבמקרים מסויימים יכולים להתגלות כלא-ודאיים - אלא כל דברי הנביא נאמרים בוודאות מוחלטת ומתקיימים.

²⁰ לא רק בתור חכם ושופט אלא בתור נביא, שזהו בוודאות - ראה מאמרי אדמו"ר הזקן הקצרים ע' שנה.

הרב מרדכי שמואל אשכנזי אב בית דין כפר חב"ד ארה"ק כפר חב"ד

טלפון: 03-9606754 פקס: 03-9607710

מי שעקב אחר דברי הרבי במשך כל שנות הנהגתו נוכח, כי דבריו ותחזיותיו התגשמו תמיד עד הפרט האחרון. פעמים רבות נראו דברים תמוהים ובלתי מציאותיים, אך המציאות הוכיחה כי הרבי רואה את הנולד. הנה כמה דוגמאות שהעם כולו היה עד להן:

מלחמת ששת הימים:

ערב המלחמה, כאשר העם בישראל ובעולם היה שרוי במתח ובחרדה, שיגר הרבי מברקי עידוד ותמיכה. הרבי כתב: "ודאי לא ינום ולא יישן שומר ישראל ויבשרו טוב". לתלמידי ישיבה מחו"ל הורה הרבי להשאר בארץ וכתב: "אין לפחד ואין להפחיד". ארבעה ימים לפני פרוץ הקרבות נשא דברים לפני רבבות ילדים, בתהלוכת ל"ג בעומר, והבטיח ישועה והצלה לתושבי ישראל, אמר שהכותל המערבי יהיה בקרוב בידינו.

מלחמת יום כיפור:

הפעם נשמעה נימה שונה בדבריו של הרבי וניכר היה שהוא מנסה לסכל גזרה קשה בכוחות רוחניים. כמה פעמים קרא במפתיע לכנס ילדים ליד הכותל המערבי ודיבר על כוחם "להשבית אויב ומתנקם". בברכתו המסורתית בערב יום הכיפורים השתמש בביטוי "עם ישראל ינצח במלחמה", וזאת בשעה שבארץ שררה שאננות מוחלטת. אולם מיד עם פרוץ המלחמה ניבא הרבי כי הפעם תהיה לערבים מפלה גדולה יותר מהפעם הקודמת כפי שאכן היה בסופו של דבר.

העליה מרוסיה:

בשנת תשמ"ז (1987) כששערי רוסיה נעולים ומסוגרים, אין יוצר ואין בא, קרא הרבי לממשלת ישראל להערך לקראת גל עליה גדול מברית המועצות. הוא התריע על הצורך לבנות דירות ולהכין מקומות תעסוקה. הרבי אף יזם הקמת שכונה מיוחדת בירושלים ולצידה מפעלי תעשייה "עבור העולים שיבואו". איש לא הבין על מה הוא מדבר, אבל הרבי עמד על שלו וכמובן צדק, בשנת תש"נ נפתחו השערים.

נפילת ברית המועצות:

ערב שנת תש"ן (1990), דיבר הרבי על הצורך להתכונן לניסים גדולים שיתרחשו בעולם. הוא פירש את תש"ן כראשי תיבות: תהיה שנת ניסים. הוא אף התבטא שיהיו אלה "ניסים שהעולם כולו יראה". כשהחלו ההתרחשויות המפתיעות, ציין, שבניגוד לארועים דומים בעבר, עתה יתרחשו המהלכים המפתיעים ללא שפיכות דמים !.

מלחמת המפרץ:

גם במלחמה זו נוכח העם כולו עד כמה קלעו דבריו של הרבי. הוא קבע כי לא יהיה צורך להשתמש במסכות גז. הוא קרא לתיירים יהודיים להוסיף לנסוע לישראל. סמוך לתחילת המלחמה אמר כי היא תביא לישועה גדולה לעם ישראל. ואכן, הניסים המדהימים שקרו במלחמה זו וחסול עוצמתה של עיראק הוכיחו את אמיתות נבואותיו של הרבי.

הרב מרדכי שמואל אשכנזי
אב בית דין כפר חב"ד ארה"ק
כפר חב"ד

טלפון: 03-9606754 פקס: 03-9607710

דברי הרבי למר גוראל:

השוני בין נבואותיו של הרבי – שחלקן הקטן נמנה לעיל – ובין דברי הרבי למר גוראל הינו בכך שבענייניו זו קביעת עובדה ודאית על דברים הנמצאים וקיימים לעומת נבואה.

דבריו, שיחותיו וברכותיו הובאו לדפוס בעשרות רבות של ספרים.

במשך למעלה מארבעים שנה בפגישות עם מנהגי מדינות, שרים, קציני צבא בכירים ומדענים - התרשמו כולם כי מדובר באדם שניחן בכוחות על אנושיים ובראיה לרחוק וביחד עם זה עומד עם שתי רגלים על הקרקע.

וכמו במישור הכללי - כך גם במישור הפרטי, הרבי יעץ וברך רבבות אנשים בעניינים של חיים ומוות ועניינים שונים אחרים והברכותיו מתקיימות בצורה ניסית ומופלאה, הרבי ית אנשים בעניינים שונים - מאז ומתמיד סמכנו על חוות דעתו בשאלות של פיקוח נפש ובדברים אחרים, דעתו הקדושה היתה הקובעת גם כשהייתה מנוגדת לחוות דעת של מומחים ותמיד התבררה כנכונה ! או מיותר לומר, שתמיד, נוכחנו בצדקתו !.

הרב מרדכי שמואל אשכנזי
אב בית דין כפר חב"ד ארה"ק
כפר חב"ד

טלפון: 03-9606754 פקס: 03-9607710

פרק ג' - סיכום:

הנה כי כן ראינו בנייתוח הדברים על פי תורתנו הקדושה, הן בתורת הנגלה והן בתורת החסידות כי דבריו של הרבי מבוססים ויש להם מקורות.

כרבה של כפר חב"ד, עברו דרכי אלפי תשובות, הדרכות ועצות שכתב הרבי לאנשים שונים: לא אחת, נדמה היה כי יש סתירה בין דבריו לבין השכל ומראה העיניים וכל פעם התרגשתי מחדש כאשר בסופו של דבר התברר כי דבריו קלעו אל המטרה ושוב הוכח כי הינם נבואה ממש!.

בדבריו של הרבי למר גוראל, הצביע הרבי בצורה נעלית מכל ספק, על קיומם של מחצבים נדירים של "אבנים טובות ומרגליות" בעמק זבולון, באזור הסמוך לחיפה לאורך נהר הקישון.

דבריו אלה של הרבי למר גוראל הינם במדרגה גבוהה ונעלית יותר מ"נבואה" – זוהי קביעת עובדה על דברים הנמצאים וקיימים בפועל ממש.

זאת ועוד, כאמור לעיל – הרבי קובע כי המדובר הוא על "דבר פלא", דהיינו, הימצאותם של יהלומים ואבני חן בעמק זבולון היא בצורה נדירה במיוחד הן בכמויות ובן באיכות.

הרבי הדגיש כי "אין להתרשם מדבר שהוא עמוק", ולכן יש לחפש מחצבים אלה עד לגילויים – בבחינת "יגעת ומצאת, תאמין".

באשר לכן, הנני קובע באופן חד משמעי כי הודעתו של הרבי לגבי אוצרות של אבנים טובות ומרגליות באזור חיפה ונחל קישון הינה מציאותית וברת ביצוע ולא אהסס - לכל מי שישאל אותי - לייעץ להשקיע כספים בפרוייקט זה.

לא נותר לנו, אלא לחפש אוצרות אלו. וכשם שעד עתה התקיימו נבואותיו הרבות של הרבי - לכלל ולפרט - באופן נפלא, כך יעלה בגורל נבואה זו!.

כמן-כן, הריני להביע הסכמתי שחוות דעתי זו תשמש אתכם בכל המצטרך לרבות הכללתה בתשקיף חברתכם.

לסיום, הנני לאחל לחברתכם ולכל העוסקים בענין זה הצלחה רבה ומופלגה.

יחי אדוננו מורנו ורבנו מלך המשיח לעולם ועד!

בכבוד רב,

הרב מרדכי שמואל אשכנזי